

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Éves díj: 10 k. — kr.
Féléves: 5 " — "
Negyedéves: 2 " 50 "
Egy hónap: 1 " — "
Egy nap: 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRINCZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

10 soros hirdetés első sorát 5 kr. Nagyobb tájékoztatás a többi sorért külön díjban. Helyi hirdetések a kiadó által megadott áron. Helyi hirdetések a kiadó által megadott áron. Helyi hirdetések a kiadó által megadott áron.

Városunk iskolái.

II.

Debreczen, aug. 24.

(K.) Hátra van még tegnapi fejtegetéseink pótlásául, hogy megvilágítsuk, melyik iskola lesz az, amelynek járatására a szülőket legjobban buzdíthatjuk. Mivel e sorokban nem elméleti, hanem pusztán gyakorlati czélokot kívánunk szolgálni, azért egyenesen a dolog velejére tapinthatunk.

Összehasonlítva a helybeli középiskolák múlt és jelen évi értesítőit, azokból a következő tanulságos adatok kerülnek napfényre. Járt az 1895/96. tanév végén a középiskola 4-ik osztályába: 1. az ev. ref. főgimnáziumban a) 56, b) 48, 2. az állami főreáliskolában 36,3. a róm. kath. algimnáziumban 26. Ezek közül a helybeli felsőbb osztályokba (V. gimn., reál, tanítóképző) fellépett tavaly illetve osztályismétlésre utasított: 1. a) 42, b) 43, — 2. 27, — 3. 11.; — hová lett a többi?! Más városba ment tanulni, vagy félben hagyta az iskolát! Minthogy pedig az első eset csak igen kis részben valószínű, amit az is mutat, hogy a főgimnázium 101 IV. oszt. növendéke közül csak 19 ment máshová: a fenti statisztika azt mutatja, hogy a tanulóknak igen, de igen nagy része a IV. középiskolai osztálylyal befejezi tanulmányait, legfeljebb a földmives iskola az, amelyet még végig jár. Így van ez, mu-

tatják a fenti számok, Debreczenben, de így van az egész országban.

Mi tehát a teendő? Az, hogy az alsó osztályokat kell szaporítani, úgy azonban, hogy a tudományos pályákra nem való tanulókat egyenesen kiszorítsuk abból az iskolából, amelynek czélja az erre való előkészítés. Ezt azonban csak a polgári iskola felállításával tehetjük. Tudjuk, hogy idegenszerű ez a tanácsunk. Azonban tessék rajta gondolkozni. Az a 43 tanuló, aki a múlt tanév végén elmaradt, egytől egyig azt mondja ma: Bevégeztem tanulmányomat s nem tanultam többet a tisztességes olvasásnál a német nyelvből, nem tanultam szabadkézi rajzot s a számtanon csak keresztülfutottunk, amit tudok, annak az életben vajmi kevés hasznát veszem s nem tanultam természetrajzt, mert mindezeket az én iskolám a későbbi osztályoknak tartotta fenn s nekem ma volna rá szükségem!

Tessék jól meggondolni, 43 tanuló mondhatja ezt el, egy teljes osztályt betöltő nagy tömeg! S ezekhez még hozzá kell vevünk azokat is, a kik a tanítóképzőbe és kereskedelmi akadémiába léptek át, mert oda is minden felvételi vizsga nélkül átléphet a négy polgári osztályt végzett ifju s hozzá kell vevünk azokat; a kik a fenti számban egyáltalán nincsenek benn, mert túltömötség folytán felvehetők nem voltak s elmentek más városba! Mert ha itt

volna polgári iskola, valamennyien ide iratkoznának be s a költség különbözet busásan megfizetné az esetleges átlépéshez szükséges felvételi vizsgálat fáradságait.

Gyakorlati szempontból beszélünk, nem vizsgáljuk tehát, hogy melyik iskola felel meg jobban a tudományos követelményeknek: mindenik jó, ha a tanár jók s a tanulók berne igyekeznek, a fő az, hogy legyen. Különbösen is, a mi az elméleti részt illeti, tudvalevő, hogy a tantervek megváltoztatása vajudóban van s biztosíthatunk mindenkit, hogy az új közép iskola alsó 4 osztálya jobban fog hasonlítani a mai polgári iskolához, mint a gimnáziumhoz, melynek rendszerét csakis nagy hire, régi multja védik meg ideig-óráig a csődmondástól.

Végül pedig s ma talán ez a legfontosabb — a városnak kell a dolgon segíteni, mert 9—10 éves tehát a nekünk a gyermekek elhelyezéséről van szó.

A város pedig másként — mint iskolaadóval népiskolát sem tud állítani vagy állíttatni s ugyanabból a polgári iskola is kikerül.

Nincs tehát más mód a kibontakozásra, minthogy a jövő hónapban nyissuk meg a polgári iskola I-ső osztályát.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Agra velők!

— A Debreczen eredeti tárczaja —
Irtta: **Igmándi Miklós.**

Megtelt, megtelt csordultig a mérték!
Vad oláhok bontanak im békét;
De mit mondok? Hisz ezekkel béke
Sohasem volt, sohasem is lesz élve;
Mig egy oláh, csak egy lehel itten,
Mert az oláh hazug, álnok, hitlen;
Azt se tudod, hogy mikor dőf által...
— Agra velők, agra az oláhval!

Lőgni, lőgni — arra ezek méltók,
E halatlan, alattomos kigyók.
Az úszóló szedtük fel, a sárból:
Sujtottak a sors viharától;
Hazat adtunk a hazatlan népnek,
Es cserebe kaptunk gyűlölséget;
Ránk sziszegnek mérget, mooskos szájjal...
— Agra velők, agra az oláhval!

Ti nagy urak, érzékellen bábok.
Mi hat hat, ha ez se hat még rátok?
Türtök-e még, tudtok-e még tünni,
Fenn a polcz n mosolyogva ülni?
A ragalmat, a mit ez az undok
Fajzat szór ránk, hallani nem untok?

Nem pirulni arcotok nem állal?
— Agra velők, agra az oláhval!

De mit ezek, e nagy uraságok?
Bánom én, hogy szoltam is hozzájuk.
Kikbe Hadur magyar lelket oltott,
Én véreim, én tinektek szölok,
Kik értitek, megértitek ezt még...
Ti álljatok, ti fel egy emberképp,
Leszámolni e veszett csordával...
— Agra velők, agra az oláhval!

Kezet adjunk minden más nemzetnek
Meg annak is, annak a németnek
Hisz ennyire még azzal sem voltunk
Egy-két jó szót az is ejtett rólunk;
De az oláh, ez a nepek alja.
Harapni fog a míg mozog ajka,
Mig meg nem hal száz kinos halállal...
— Agra velők, agra az oláhval!

Koszoru.

— Tizenkét költő Lajos napjára. —

A legnagyobb magyarnak neve is szent-sége marad a magyarnak. Ma, Lajos napján országszerte megüljük az elhunyt Kossuth Lajos nevének ünnepét. A nemzet közérzetének oltárára mindenki elhozza a maga érzéseinek áldozatresztét, hogy az imaként szálljon az

egekbe, az elhunyt Nagy Lajos-nak lelke üdvéért a magyar nemzet szabad boldogságáért.

Tizenkét magyar költőnek a mai szent napra irt poemáiból fonunk mi koszort a nagy névre. A kegyelet hálás adóját rájuk le a haza költői ezekben a haza nagy halottja emlékének. A nemzet halájjával mutatja meg, hogy nagy emberét megérdemelte. Vajha nemzetünk jövő története is méltó lenne e nagy ember emlékéhez és maga e jövő történet lehetne e nagy ember törekvéseinek örökké tartó emlék oszlopa.

A tizenkét poemát a következőkben közöljük:

Kossuth siremlékere.

Maga volt a hazaszeretet,
Hajthatatlan a veszély közepett,
Millióknak lelke, ereje.
Halhatatlan! Késő századok
Egymást kérdik: Ő volt-e nagyobb?
Vagy a nép mely érezett vele?

Dalmady Győző.

Ne járj itt, honfi, gyáva könnyel!
Kossuth megszenvedt érted is.
E sir a jövődök bölcsője:
Buzogj s ha kell hát merj te is!

Endrődi Sándor.

BELFÖLD.

Bánly szabadságon. Bánly Dezső miniszterelnök tegnap d. u. 2 órakor elutazott Budapestről, a hová szeptember 4-ig nem tér vissza. A miniszterelnök szabadságra megy, üdülni az Alpsek közé, mert a legutóbbi parlamenti kampagné után erős szüksége van a pihenésre. Utközben azonban még ráer egy kis államügyekkel is foglalkozni Bécsben holnap stációt tart és értekezni fog Badeni osztrák miniszterelnökkel a kiegyezési provizorium felől. Nem tudjuk, pusztán a véletlen dolga-e, hogy holnapra megérkezik Bécsbe Goluchovszki külügyminiszter is, a ki — mint nekünk táviratozzák — szabadsáidejét megszakítva, tegnap este visszautazott Párisból az osztrák fővárosba. Bánly bécsi megállása tehát még érdekes is lehet. A miniszterelnököt különben e hó 26-ig br. Dániel Ernő helyettesíti; akkor megérkezik szabadságáról br. Fejérvy Géza s ő veszi át a miniszterelnökség ügyeinek vezetését.

Goluchovszky itthon. Goluchovszky gr. osztrák-magyar külügyminiszter tegnap Párisból hazautazott Bécsbe.

Az oláh liga Magyarország ellen. Egy brüsszeli táviratunk nyomán már felemlítettük, hogy a „L'Independance Belge” cz. brüsszeli hírlap Pazmányi Denesnek és Asbóth Jánosnak ott közzétett nyilatkozatára a román ligának brüsszeli szekcioja egy újabb támadást intézett Magyarország ellen. Most előttünk fekszik az illető szám, melyben Jean N. Roman és V. Cartius aláírással két nagyreményű oláh ifjú nekünk ront és ezt a mi szerencsétlen szegény magyar hazánkat amúgy alaposan befekteti a külföld előtt. A hosszú cikkben elmondják, hogy az oláhok mily dicső multtal és tradíciókkal bírnak Magyarországon, majd pepig elpanaszolják, hogy miért nem választanak az oláhok képviselőket a magyar parlamentbe, főgravenjünk az, hogy míg Karánsebesen 5275 választó választ egy képviselőt, egy magyar kerületben már 158 választó bir egy képviselőre való joggal. Nem akarunk a fiatal urakkal polemikába bocsátkozni, de egy megjegyzésünk van. Ők az idézett cikkben azt állítják, hogy nem a Románia irredenta inézi a támadászat Magyarországon ellen, hanem hogy ők spontán elhatározásukból járultak panaszukkal Európa elé, nem úgy, mint a magyarok, kik az Emkék-vel valóságos irto hadjáratot indítanak az oláhok ellen. Nos, ez vakmerő valótlanság: Mert az Emkéknek sokkal magasabb czéljai

vannak a magyar kultura terjesztése körül, semhogy drága idejét és hatalmas eszközeit oly hálátlan feladatra vesztegetné, hogy a Románia irredentával akár csak törődne is.

Az alföldi munkások és a hadgyakorlatok. Hódmezővásárhely közigazgatási bizottsága már évekkal ezelőtt fölterjesztést intézett a honvédelmi miniszterhez az iránt, hogy a mezei munkások a nyári hónapokban, különösen az aratás idején, a mikor egész esztendőre való kenyérüket megszerzik, katonai gyakorlatokra be ne hívassanak.

Erre a fölterjesztésre, mint tudósítónk írja, most érkezett le a válasz, melyben a miniszter értesíti a város közönségét hogy a 7-ik hadtest parancsnokságával egyetértőleg abban történt megállapodás, hogy az alföldi mezei munkások katonai gyakorlatai — a fenti okokra való tekintettel — jövőre lehetőleg április hó-tól június 20-ig és szeptember 1-től szeptember 31-ig tartassanak meg.

Orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése.

Trencsén, aug. 23.

Az orvosok és természetvizsgálók XXIX. vándorgyűlést tegnap nyitották meg Trencsén városában. Vendégismerettel s lekesedéssel fogadták Trencsén lakói a városukba érkező tudósokat, a házakat föllobogózták, a vasutól a városba vezető uton diszkaput állítottak föl s a város notabilitásai alakult fogadó bizottság minden intézkedést megtett, hogy a város ünnepeit mi sem zavarja meg.

Magyarország minden részéből körülbelül kétszáz orvos jött el a vándorgyűlésre. Közöttük vannak Chyzer Kornél min. tanácsos, Ruffy Pál képviselő, Niedermann Gyula, Ud-ránszky László, Szabó Dénes, Buday Kálmán egyetemi tanárok. Baron Jónás, Verebélyi László, Schächter Miksa egyetemi magántanárok, Hegdüs János, Szabó Alajos kir. tanácsosok, Thuróczy, Serly, Fischer, Velits, Schwarz főorvosok, Kiss Károly, Borbás tanárok, Lukits Ferenc szántanácsos a gyűlés titkára.

Kellemes meglepetésül szolgált a vendégeknek, hogy a helyi bizottság, amelynek élén B a n c s i k Károly megyei főorvos áll, képekkel illusztrált emléklapokat készített; a melyet az ismerkedési estélyen osztottak szét. Az estélyen megjelent a vándorgyűlés elnöke is, S z a l a v s z k y Gyula főispán. — A megnyitó ülés tegnap d. e. volt a Bárányszálló

nagytermében, amely erre egészen megtelt vendégekkel és helybeli notabilitásokkal. Nagy éljenzéssel fogadták a vándorgyűlés elnökét, Szalavszky főispánt, aki Ucsnay polgármester kíséretében lépett a feldiszített terembe.

S z a l a v s z k y főispán hosszabb nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet mondott. Fejtette a vándorgyűlések szükségességét, mert azoknak az a czéljuk, hogy a tudományt, a művelődést széles rétegben elterjessék. Utánna U c s n a y polgármester meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket Trencsén város nevében.

Ezután áttértek a napirendre. — Előbb T h u r ó c z y főorvos meleg szavakkal méltatta K o v á c s professzor érdemeit, majd K i s s Ferenc a vándorgyűlés két elhunyt tagjáról, Rath Károly főpolgármesterről és dr. Poórról emlékezett meg. A harmadik szónok R u f f y Pál országos képviselő volt, aki a s z o c z á l i s p o l i t i k a é s a k ö z e g é z s é g ü g y. czimén érkezett. Jó szociális politikának nevezte azt, ha arra törekszünk, hogy a szegény ember jó pénzért jó és egészséges élelmiszert kapjon. Példákkal illusztrálta nézeteit s hivatkozott Anglia és Franciaország ebbeli törvényhozására.

Az éljenzéssel fogdott felolvasás után U d r á n s z k y László egyetemi tanárt az orvosi, B o r b á s Vincze tanárt a természettudományi és S z m i a l o v s z k y orsz. képviselőt a társadalmi szakosztály elnökévé választották meg. Ezzel az első teljes ülés véget ért. Délután az orvosok Trencsén-Tepiczebe rándulnak ki, a hol a fürdőigazgatóság vendégei voltak.

Egy kézbesíthetetlen levél.

A posta ablakból szedte:

Gondy Károly.

Carlsbad 1897. aug. 10.

Kedves Géza fiam!

A hogy olvasom, Te is utra készülsz vagy talán már barangolsz a fenyvesek között és nem ragadtál le otthon mint a mi szegény asztalosunk — ki még itt is zaklat régmúlt kontóval — az c n y v e s k között.

Nagyon zokon veszem, hogy csak a »Debreczen» után kell megtudnom, hogy Te is iparkodol tanulmány uton b ő v e b b ismereteket szerezni; szabadságodat jól felhasználni ha mindjárt otthon hivatásodnál fogva eleget jársz-kelsz a szabadban szabadon.

Kossuth sirja.

Költöző csalogány száll a tenger felett. Köszönti a tavaszt: »Üdvözlégy kikelet! Atröpültem sok, sok idegen országon, De virág nyílását alig-alig látom.

Fejüket kidugták, nézegettek máskor. Mint kíváncsi lanyok a feltámadáskor. Hová tetted őket, annyi szép virágod? Tán csupasz homlokkal hagyod a világot?

»Ne védjlon engem a te kicsi szájad, Van elég virágom! Amde ne csodáljad Hogyha természetből most csak itt-ott szednek Elvittem a javat a magyar nemzetek!

Magyar földre vittem, magyaroknak adtam. Magyarok koszorút fonnak szakadatlan. És mint a zarandok, ki a bucsut járja, Úgy viszik, úgy teszik a Kossuth sirjára!»

»A Kossuth sirjára? Én is oda szállok! Üdvösségem lesz az, hogyha rátalálok! Megdaczolom érte a közelgő telet, S hamarabb megjörök, kedves tavasz veled!

Dalt mondok majd — szebbet nem hall az a határ, Mert ki tud olyan dalt, mint a szabad madár Fájdalma lesz, gyötrő, mint a hontalanság. Édes, mint a remény, szép, mint a szabadság.

Kossuth Lajos fejfajára
Verset mert akarnak?
Vessék csak a nevét rája:
Ennél többet,
Verset szebbet
Ki mond a magyarnak!

Kozma Andor.

Kossuth.

Hazát szerzett minékünk s hazátlan lón maga
Mi felve meghajoltunk, ő nem hajolt soha,
Ő egymaga erős volt, mint egész nemzedéke,
Mert benne ezerévek szent akaratja ége.
Számúzték őt s számúzték a multunkat vele,
Ő nagy volt nélkülünk is, mi törpek nélküle.

Palagyi Lajos.

Kossuth Lajos képe
Örök csillag fenyé,
Bölcsőnek is ringatója,
Sírnek is reménye.

Posa Lajos.

Kossuth sirjára.

Sirban Kossuth! — S a föld büszken nyugodt,
Hogy fölünk elpörülte Kossuthot.

Szabó Endre.

Merre nap száll — merre hold jár szép Ma-
gyarországon
Földetrazó dal fakadjon bérzen, rónaságon.
Dalja, zengje messze, messze . . . ki volt
Kossuth nekünk
Megfeszített üdvözítőnk! . . . szent hitünk!
reményünk!

De kövére, sirkövére bárhogy is sirassák.
Örök élte zálogál csak a nevet írják!

Somló Sandor.

Hahár e sir egy or-zág lenne —
Nagysága el nem ferne benne.
S bár aína rajt sirköül Tatra bérce:
Alóla is kitörne s eget kérn!

Váradi Antal.

Ha itt lebeg közöttünk szellemed,
Oh zugd harsogd fülünkbe folyvást:
Hogy nem lehet hazát szeretni és
Gyűlölni egymást.

Vargha Gyula

Ráborult a felhő árnya
Kossuth Lajos sírhalmára:
Sötét felhő, sötét bánat
Minden magyar szivre arad.
Sir a magyar, hő könnye hull,
Egész ország gyászba borul.
Ne sirj magyar e sírfaja
Fényt araszt még az országra!

Varsányi Gyula.

Kossuth Lajos,
1802—1894.

Munkád ez az ország,
Gyászlód ez a nép.
Sírhalmod a Kárpát,
Sir-hazád az ég.

Zempléni Árpád

Egyre jönnek a panasz levelek — köztük egy néhány anonim — és szörnyen lehangolt viseleted, már akkor midőn otthon voltam, hát még most hogy távol esem tőled! nem jól esik a Te czinczögösöd ballanóm . . .

Vajmi kevés hasznát veszem szabadságomnak itt a fürdőben, ha csak egyre boszszantasz; valószínűleg a hat héten belül megszakitom szabadságomat, mint már feleségem is kezd miattad nyugtalankodni. Aligha nem a jövő héten pakolunk.

De még máskülönbben is mennyit mulasztottunk! Nagyon, de nagyon sajnálom, hogy Darányi minisztert nem üdvözölhettem, szíriól-színre nem láthattam; én is csak ő s z i szint vallottam volna a Hortobágyon, de nem úgy mint Fehér Sándor. No az ugyan f e k e t é n megfelelt Ő kegyelmességének! Ejnye be restellem, hogy viszi megint rossz hírünket, de minek is hivatok meg a gazdálkodókat, elég lett volna oda Rickl Tóni, nagyon jól tudjátok milyen szókimondók. — Csak nem fog ezért m i n k e t meg-rónni?

En bezzeg simábban elmondtam volna hogy én vagyok köztük a logóreggebb, de azért egy cseppet sem vágyom nyugalomba, ha mindjárt 48-ban is már kapitány voltam.

Fiam idővel Te is megtudod, hogy: a hivatal a második, hanem első otthonunk; a feleség még nem teszi meg otthonát. Mi türes tagadás, bizony csak a hajdu szájába illik a »nagyságos« czim, csak amolyan forró kása az más szájában.

Most is bontottam egy panaszlevelet! Az istenre kérlek alkalmazkodjál minden es mindenkihez; az a b o l d o g u l á s fő elve. Bölcse hallgatni mindig a r a n y, mit is keresne az ember továbbra?

Neked vigyáznod kell magadra mint a hét hónapra születtél, mert nem vagy Te e g e s z e n végzett, és inkább a végzet játéka, hogy végre főmérnök lettél.

Te oly szerencsés helyzetben vagy, hogy a kész tervek csak úgy repülnek mint a sült galambok és legfőkébb a költségvetést felül bírálod. De még gondoskodtunk egy építész mérnök adlatusról is. Jöhetnek még oly Beck Pál és Liszkayak, kik kiütnek a nyeregből és mindenben mindenütt helyt állanak.

Mily szép, hogy a régi Beckház oly derekasan állja a II. emeletet; és a sz. Annán Liszkaytól épített uri kastély már két felekezettnek, rabbi és püspöknek egyaránt tartja türelmesen a hatát!

Dalym addig eped, dalom addig árad,
Mig attóri ott a sütyös kripta zárat,
S miat az olvadtsz balzsam, ugy hat le az ének...
Oh mondd, hol a sirja? Hol találom én meg?

• • Megmondom, madárkám! Ho-ya látsz egy helyet,
Hol a legnagyobb is könnyezve hajt fejet,
Hol térdre b r u l v a s i r a b a n a t o s n é p,
S ugy ejt ki egy neve, mintha imádkoznék . . .

Ott hol nincs hatalma a sötét halálnak.
Ott ahol az ifjak férfikká válnak,
És a gyöngy aggok újra ifjak lesznek,
S aggok, ifjak együtt fogadalmat tesznek . . .

Ott, ahol az özvegy magenyhiti buját,
A hová menyasszony viszi koszoruját,
A hová az anyak szent csoportba gyűlnek.
Mert akik ott járnak, hős fiukat szűlnek . . .

Ott, hol annyi áldás száll és olvad egybe,
Hgy k léghen mintha tömjénfüst lebegne;
Hol őrt állóak éjjel a halott honvédek,
Akik egykor kazát, szabadságot védték . . .

Ott hol a dicsőség, táblával kezében,
Ragyogó angyaloként ül isteni szépen
S tündöklő betűkkel legszebb lapját írja:
Az a fényes, szent hely, az a Kossuth sirja . . .

Ábrányi Emil,

A multkor is kellett helyetted pirulnom, midőn Dobiecski ugyan oda dobta nekünk, hogy: hogy mi szüksége van akkor a városnak a méroökre, ha a saját gyártott sok téglája mellett még a csatorna építést is vállalkozónak kiadja! . . . Jajj!! be ránk piritott! Kisül a szemem mindjárt leomdok, ha még egyszer ilyesmi történik. De minek is választjuk be miközben az oly tul okos urakat?!

A propos. A Miklós és Kádas utcák aszfaltírozását nagyon helyeslem. Tudod hogy a kádas utcaikat is megnyertük a kövezéssel és most az aszfalt (azt fald) lesz a kenyérdobás, a mivel őket újra lekenyerezzük. Nagyon kell résen lennünk és háztulajdonosok kedvére járni, sőt ily célból a Péterfiai kerületben egy pár utcát egészen magunkra kellene vállalni, mit gondolsz?

Apponyi gróf avval ijjeszget, hogy Bánffy csak egyszer volt kutyavasárja Budán. Apponyi pedig nem jól mondja, mert Bánffy oly ártatlan mi a czimerünkbe festett bárány; a v á l a s z t ó k a h u n c z f u t o k, miért adják oly drágán, túl a Dunán, túl a Tiszán, a szavazatukat.

Most már a politikába is átesaptam, azt pedig Te legjobban tudod, mennyire utálok. A mi feladatunk: kormánypartit állítani a képviselők sorozásán, hogy kenyerünk biztosítva legyen, hogy azután odafent oly többséggel sem boldogulnak, az már nem a városi fők hibája. Ugy latom magam is, hogy megbánta azt Bánffy mint a kutya, mely kilenczet fiadott, hogy a kvóta emelésnek így hely adott.

A városházáról tudósits haladéktalanul, hiszen az mégis borzasztó hogy újra fizessünk 8000 frtot Weichingernek; nem találok abban semmi igert, hogy ő maradjon a város házigazdája. Oh Istenem! hogy is nem lettünk kávéosok! nem mondatná így más a szemünkbe, hogy még hátra van a fekete leves, ha benne ülhethnek a saját kávéházunkban!

Igazán szivből sajnálom, hogy most a kávéosok és vendéglősök annyi kárt szenvednek az orfeum miatt. De hát az a Laczi jégre viszi az embert még a kánikulában is! Szinte félek, hogy nem lesznek a mi embereink annak idejében. Hogy a Bika arany szarva döfje meg azt a konzorciumot, de még előbb Tatár fejét, hogy nem vette a la tartár a bajnak elejét!

A főjegyző levelén nem tudtam egészen tisztán eligazodni, hogy mit akartok a zartszékekkel. Igaz, hogy a hölgyek panaszkodnak, hogy a plüs oly erős ruhafogó és az aranyeres urak sem szeretik a meleg ülést, de hat ki tehet róla, ha oly bársonyszékes korszakban élünk! Magam is szépen találok a páholyból a pipacs mezőt szemlélni. Már csak ti se beszéljétek, kik csak a páholy federes karszékeit nyomjátok!

No de ne legyünk már oly czigányosak és mindig a fehér czipó után kapkodók. — Valljuk meg őszintén, hogy a székek ugy legszebbek, ha egy sem piroslik az előadás alatt, ha pedig ott nem vagyunk, mit törődünk vele ha ugy is felhajtják a színét.

Nézetem szerint nagyobb baj az, hogy nem vagyunk tisztában a m e s z á r s z é k e k k e l. Attól tartok, hogyha nem segítünk a zóna huson, a mi bőrünkre megyen az egész vásár; az olesó husnak mi isszuk meg a drága levét!

A mészárosok fenyegetnek, hogy visszamennek a régi atvapartiba és akkor mi leszünk a páczba. Ha így haladunk, a főispán is mielőbb hazatér. Mily neheztelessé volt már a jubileumom alkalmával! . . . tudod, hogy nem akartak egy kis nyomtatókkal hozzájárulni; pedig Kuczik barátunk ugyan csak utána adta magát. Be kár, hogy öregszik, ki fogja őt pótolni? Aligha Fehér Sándor. El sem tudom képzelni, hogy segítünk e nagy bajon. Hogy a kakas csipje meg azt az autonomiás Tóth Laczit. Be felgyült a bajom ezekkel az ördögadta Laczikkal! . . . Sz. J. barátom avval vigasztal, hogy a zónahus csak a Laczi konyhájába való. Hát az való volna? Nem hoztattál onnan még próbának valót? A próba vágásokat folytassátok a vágó-

hidon. Csak, legyen mindent a mi saját érdekünkben. Ne kíméljétek az ökröket és kapacitáljátok a zónásokat.

A próba fiam, a próba, az a mi obstrukciónk! Mennyi sok szép kövezetünk van már a próbából! Csak az egy bajunk, hogy mindig egy helyen próbálunk, a kisvárad utcán maholnap gyémánt kavicson járunk.

Végre óva intelek — halgass már egyszer reám — ne bizgasd többé a Kis új utcára tervezett bérházat! Utoljára is fiasco lesz vége, mert már nem oly fias tyukos ez a vállalat, ha a házak értéke úgy alaszált és a pénzintézetek szedik a házbért. En már torkig vagyok az építkezéssel és az igazat megvallva olyanok vagyunk mint a gyermekek, míg ujak az épületek, addig tart velük a játékunk. Nem érdemes velők bajlódni azért a kis haszonért, mit a városnak hajt és tegyük zsebre a sok szemrehányást a hivatalos rostáczió (restauratio) alkalmával.

Allami közigazgatás jöjjön el a te országod! . . . Szenteltesd akkor Erdély a te neved! . . . Szívesen rántom ki akkor a nyilat mint Epaminomdás schem mélyéből . . . szívesen halok meg, mert győztünk! Hát minden hat évben imádkozunk a czivisnek? jobb ha egyszer a miniszternek! — furcsa! . . . milyen száju is az a harcsa!

Most a legfontosabb a vasuti munkástelep kérdése; akárhogy fázunk tőle csak meg kell adni és pedig nem a Hortobágyon, mert akkor ő k is annak idejében azt dalolnák: »Hortobágyi pusztán fuj a szél« . . .

Egy előre ennyit; többet majd szóval, mert az irás nem szentírás és könnyen bajt okozhat, ha illetéktelen kezekbe jut.

Igaz, a kézről, a fekete kézről jut eszembe . . . Sz. István napra, ha lsten ugy megerősödvé megsegít, otthon leszék.

Addig is Isten és a főispán oltalmába ajánl

Keresztes kereszt apád.

TARKA-ÉLET.

Hadgyakorlat.

A piac és a Kossuth utca,
A nagyerdő és a pércsi-ut
Fölötte népes mostanában,
Boldog ki raj a jarni tud.
Mert annyi rajt az uniformis:
Hadnagy, főhadnagy és kadét,
Sok asszony sóhajt olvadozva:
Csak itt, csak itt öröm a lét.
Oh hadgyakorlat ideje,
Te költészettel vagy tele!

Ismertem én egy bájos asszonyt,
A ferje gazdag, ámde vén.
Az is naponta ott feszített,
Az esti séta idején.
Az is azt mondta: oh mi kedves
A sok hadnagy s a sok kadét.
Es azt susogta olvadozva:
Csak így, csak így öröm a lét.
Oh hadgyakorlat ideje,
Te boldogsággal vagy tele!

S hogy így sétált a mult napokban,
Ott künn a gőzmalom fele,
Egy barna bajszos, kedves ifju,
Egy kis kadét került elé.
Köszönt szépen s illemtudóan
Szólt: Gönczy Tivadar kadét!
Megengedi, hogy elkísérjem,
Mivel csak így öröm a lét.
S a hadgyakorlat ideje,
Költészettel csak így tele.

A szép asszonyka rámosolygott
S a világot el nem piruit.
Beesukta a finom napernyőt
S a kis kadét mellé simult
Es szólt: Megengedem-e,
De naiv magácska, kis kadét,
Mar hogyne engednem: tudom, hogy
Csak így, csak így öröm a lét.

S a hadgyakorlat ideje,
Költészettel csak így tele.

Es mentek és egy óra mulva,
Kart-karba öltve látta már,
Ki szembe jött s ki nézte őket,
Szólván: Milyen szép ez a pár!
Es még nem is egy óra mulva
Már így beszélt a kis kadét:
Nagysád jöjjön velünk Tatára
Csak ott, csak ott öröm a lét,
S a hadgyakorlat ideje
Boldogsággal csak ott tele.

S a szép asszonyka, oh bocsanat
Dehogy, dehogy mondott nemet,
Ellenkezőleg, azt felelte:
Ha úgy kívánja, elmegyek.
Es együtt ment velük Tatára
A szép asszony, meg a kadét:
A vonaton ketten rebegtek
Csak így, csak így öröm a lét.
S a hadgyakorlat ideje,
Boldogsággal csak így tele.

S a férj? megtudta, hogy az asszony,
A városból im megszökött
S másodmagával ott hűsöl a
Tatári hegyek között.
Botrányt csinált? Ellenkezőleg:
— Légy áldott, szólott, kis kadét!
Ugy is gyötör podagra, köszvény,
Asszony nélkül: gyönyör a lét.
Es hogy soká maradjon nálad,
Ötszáz pengőt küldök utánad!

Taji.

Sebestyén diák versei.

Van-e, aki e nevet nem ismeri?! Merjük
állítani, hogy Debreczenben és környékén
nincs, de többet mondunk, az országban is
kevés van, hiszen majd minden héten szét-
repül a B o r s s z e m J a n k ó vidám hasáb-
jain, hogy ezeken meg ezeken mulassanak ki-
tűnő ötletem.

Mi tagadás, büszkek vagyunk mi ami
lantosunkra, aki tollára vesz mindent s ki-
gurázza, azonban egyszersmind erkölcsi szósz-
szal is felönti mindazt, amit a forgandó sors
nap-nap után a zsurnalizs-tolla elé dob. —
Büszkek vagyunk reá, hiszen a mienk ő, egé-
szten testestől, lelkestől s csak vendégszerep-
lésre jár fel Budapestre a Borszem Jankó
nagy komédiájába.

Nos tehát Sebestyén diák kötetbe gyűjti
verseit s J a n o s i Zoltán kedves barátját
kérte fel, hogy hívja fel azokra a közönség
figyelmét, aki im lapunk más helyén meg is
teszi jobbarátja kívánságát. Nem nagyon ször-
mentén bánik vele, az bizonyos, de azért ne
tessék neki hinni, csak kacérkodnak egymás-
sal, lévén erős és izmos legény mindakettő
versben és prózában egyaránt.

Proza alatt t. i. az élet prózáját értjük.
S a versek alatt?

Ezt már csakugyan nem kell a D e b r e-
c z e n t. olvasóinak bővebben magyaráznunk
Hiszen ez a rovat nap-nap mellett bizonyos-
teszt róla, hogy ki ő, mikor fölveszi felleghajtó
küpenyegét s garabonciaskodik Vilmos csá-
szarral és egyéb urakkal s megtalálja a szí-
vet még az orfeum ballerina csipkái alatt is.

Nincs tehát egvéb hátra, mint hogy eb-
ben a rovatban is felhívjuk a figyelmet a J a-
n o s i Zoltán E l ő f i z e t é s i f e l h i-
v á s á r a, melyet ma küldöz szét s a mely
mai lapunk I r o d a l o m rovatában ol-
vasható.

V i g o r á k r a lesz a czime, azt
mondja J a n o s i, hát már én is csak így
nevezem, pedig ha magától S e b e s t y é n
d i á k tól kérdeznék meg, bizonyára tiltakoz-

nék a czim ellen. Hogy is ne! Hiszen Sebes-
tyén diák nem mulattatásból írja a verseit,
hanem a lelkét önti azokba: mindenik egy
egy politikai, vagy társadalmi problema: ve-
zérzik és tárca nyolcz — rövid sorban.

Már pedig azt mondja V a d n a i Ká-
roly, hogy a verses forma a tehetségtelen
embernek nyűg, a tehetségesnek pedig sege-
delem, a tehetségtelen strófát strófára, rimet
rimre halmoz, árad belőle a szó, de nem tudja
kifejezni hogy mit akar, — a tehetséges pedig
... erre már nem is felelek, olvassák el a
S e b e s t y é n d i á k verseit.

Még csak annyit, hogy előfizetéseket a
S e b e s t y é n d i á k verseire a szer-
kesztőség is elfogad s bezárhatjuk a sorokat a
mi diákunk egy nagylatású versének travesz
tiájával, mely hangzik ekképen:

Hadd mondjam el, a mit tudok
Mert ha soká várok,
A fejemből a szép leczke
Bizony kiszivárogo.
Azt előre kimondom, hogy
Sokat nem beszélék
Mert engemet úgy meg nem szállt
Mint őt a szentlélek.

En valláskülönbőség nélkül

Ajánlom őt szentül.

'Mosoly ragyog, köny is néha,

'Mikor kobza zandül.

Bár nem termett sok csicsóka

Arpa, szőlő, komló:

Hiszem, hogy lesz prenumeráns

Ezerével omló!

Amen.

Fejő

Iratok elhelyezése a ref. torony gombjába.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug 24.

Ma délelőtt 9 és fél óraker helyezték a
reforn. nagytemplom keleti tornyának gombjába
az oda helyezni rendelt irományokat.

A torony gombjánál a behelyezésnél
a következők voltak jelen:

S z i n a y Gyula az egyház gazdasági
szakbizottságának elnöke, orszgy. képviselő
Otrokocsi V é g h János az egyház algon-
doka. K o v á c s József az egyház ügyvéd,
H o d i Béla egyházi irodavezető és levéltár-
nok K o m l o s s y Arthur városi főjegyző,
T ó t h Béla építész Á r v a y Béla joghal-
gató, I f j u S z i n a y Gyula joghallgató, S z i-
n a y I s t v á n joghallgató, — H o d y
István Molnár I. állaskészítő, Szilágyi József
harangozó, U e s a i Gyula bádogos, Fülöp
Miklós bádogos.

Az egyház építési bizottság 1897 évi Aug
21-én tartott ülés 45 sz. a kelt határozata
szerint az Egyház megbízottjai az egyházi
irodában magukhoz vették a tegnapi délután
összeszedett irományok, amelyek az idő beha-
tásától óvándó, egy legmentesen elzárt üveg
és érc tartályba voltak elhelyezve.

A dolog irant érdeklődő városi főjegyző
dr. K o m l o s s y Arthur indítványozza,
hogy a Debreczenbentegnap megjelent hírlapok
is helyezzessenek el és ezért felajánlotta a
D e b r e c z e n, D e b r E l l e n ő r,
D e b r. H í r l a p tegnapi és a ma meg-
jelent D e b r. R e g g e l i U j s á g
egy-egy példányát é z e n c z e l r a
Az indítványt zajos helyesléssel vette magáé-
vá a bizottság. Ezután rögtön a hírlapok meg-
óvására egy gyümölcs befőzésre használni
szokott edényt kerítettek elő, n melyre a la-
pok elhelyezése után rácsavarták a fedelét s
a másik tartályal együtt indultunk fel a
torony gombjába.

A helyzet magaslatára emelkedve a gomb
nyilasában várt már a behelyezést előkészítő
bádogos segéd s felérve hozzá, kibujt a gomb-
ból és mi kíváncsian tekintettünk a gomb

belsejébe. A gomb belseje telve volt elhullott
legyek ezreivel s maszattal, ezektől a bádogos
inas kitakarította a gomb belsejét s be lett
helyezve a mostani idők emlékére a két
tartály.

A tartályokban a következő dolgok és
iratok vannak:

A nagyobb üveg fazékba zárva, de pa-
pirral is körül burkolva vannak az emlékirat
és annak a mellékletei a pénzek, egyházi és
városi előjáróság névsora, a nyugati torony
gombjából kivett iratok másolatai és iskolai
ertesítők.

A réz bádóg szelencze a melyben az
iratok voltak a nyugati toronygombban.
Az a szelencze a melyből ugyanazon
keleti torony iratai lettek kivéve.

Az üveg fazék a helybeli hírlapokkal,
Ezután a bádogos segéd elzárta a güm-
böt és ezen ünnepélyes aktus véget ért.

Az elhelyezés aktusáról jegyzőkönyv vé-
tetett fel mit a fent e m l i t t e k mind
aláírtak.

Táviratok.

Faure elnök Pétervárott.

Budapest, aug. 24. (A Dobr. ered táv.)

Pétervárról jelentik, hogy Miklós csár a péter-
ho fi d i s z e b é d e n f r a n c z i a
f e l k ö s z ö n t ő j é b e n megköszönve
F a u r e látogatását s kijelentette, hogy
Franciaországban töltött idők emléke kitöröl-
hetetlen marad. — Reméli, hogy Faure még
köztük való tartózkodása szorosabbra fűzi a
rokonszenv és barátság kötelékeit.

F a u r e erre azt felelte, hogy azért
jött ide, hogy még szorosabbra fűzze azokat a
hatalmas kötelékeket, melyek a két országot
összeűzik. A kölcsönös hűség és béke gon-
dolatában együtt dobog a két nép szive.

Sajtó esküdtszék Flumében?

Budapest, aug. 24. A «Debr» ered, táv.

F i u m e b ő l jelensik, hogy a város mai
közgyűlésén M a y l á n d e r Mihály pol-
gármester beszámolván E r d é l y miniszter-
nél járt küldöttség miködéséről, nagyban erő-
sítette, hogy a miniszter szivesen fogadta s
reméli, hogy sikerülni fog kivívni Flumének a
sajtó esküdtszékét.

W a l l u s c h n i g Antal nagy zaj
közt azt indítványozza, hogy mivel a minisz-
ter megtagadta kérésüket, küldjön a város
Zágrábba két képviselőt.

Nagy vita fejlődött ki erre, miközben a szö-
nokok pofonokkal fenyegették egymást.
Mayländer csillapítása után tudomásul vették
a jelentést.

Öngyilkos honvédszázados.

Budapest, aug 24 (A „Debr“ ered táv)

Tegnap este G l ü c k m a n n m kir hon-
védszázados leugrott a honvédelmi
miniszterium harmadik emeletének folyosójáról
és s z ö r n y e t h a l t. Öngyilkosságának
oka ismeretlen.

Ujdonságok.

* **Próba orgonázás és éneklés.** A neh.
Sz. Nagy Karoly halálával megüresedett ének-
vezéri állásra pályázók részére a próbaorgo-
názásnak és éneklésnek a Kossuth utcai új
templomban leendő tartására a presbiterium
ez évi aug. 25 én d. e. 8 óráját tűzte ki.

* **Rendkívüli tanácsülés.** — Szerdán
augusztus 25-én d. e. 1/2 10 órakor a tanács
rendkívüli tanácsülést tart a város háza nagy-
tanácstermében. Tárgyak a hétfőről elmaradt
sürgős ügyek.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Debreczen
szab. kir. város törvényhatósága az 1897.
évi Augusztus hó 26-ik napján az Csütörtökön
d. e. 10 órakor a város háza nagy tanácster-
mében rendkívüli biz. közgyűlést tart. Tárgyak
1. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter arnak
leirata, a Debreczen-Nagyvárad h. é. vilamos
vasutra adott előmunkálati engedély meghosz-

szokott elmaradni a nagy gyakorlatok idején. Ime, Oroszországból már megérkezett ma az első hír. A Wolff-ügynökség táviratozza, hogy az egyik orosz táborban felrobban a gránát egy agyuban és egy katonát halálosan hármat pedig súlyosan megsebesített. Igaz, hogy a csár és a cárné meglátogatták a kórházban a szegény sebesülteket, de vajon mit használnak nekik, ha a szép cárné végigsimítja fehér kezével lázas homlokukat. Az édes anyjuk bezeg nem látja őket többé. Siratja őket a feleségük is. Mert ilyenkor jönnek már a tartalékosok is, akiket foglalkozások mellől, családjuk köréből szakít ki az a kis fehér lap amelyen N N urnak meghagyatik, hogy ekkor és ekkor, itt és itt pontosan megjelenjenek. Tréfából ennyi bizony sok. Persze, oda főt azt mondják, hogy ennek muszáj így lenni, mert békében kell megtanulni a háboruskodást. Azonban akkor miért nem tanítják azt az iskolában, hogy a mi életünk célja nem egyéb, mint a háboruskodás megtanulása. Egész életünkön át a hadsereg miatt fizetjük az oriai adót. Legszebb időnkét eltöltjük egy olyan foglalkozás megtanulásában, amelynek az életben soha hasznát nem vesszük — akkor ugyan miért örülünk a békének? ha komoly volna a dolog, ha az ország földje forogna szóban, az más — de tréfának ez már egy kissé túlságosan komoly.

Debreceeni ifjak kitüntetése. Az országos kerékpár egyesület által f. hó 12-én Budapesttől Siófokig rendezett versenyen két debreczeni ifju, Szaitz Márton és Schiller Ferencz főgymn. VIII. o. tanulók szép kitüntetésben részesültek, amennyiben a hosszú, 190 kilométernyi utat 4 óra alatt tették meg s az egylet ezüstéremmel díszítette fel őket. A két ifju szép kitüntetéséhez ösztönösen gratulálunk.

Üdítő italnak számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az úgynevezett természetes savanyuvizek a legkedveltebbek. Nem különböz azonban, mifele ásványvizet használunk a fent említett célra, mert általában számos oly vizek is, a melyek kizárólagosan csakis gyógyezelokra alkalmasak, s melyek élvezete udító italok gyanánt nem mindig előnyös, savanyuvizek czime alatt szerepelnek így pl. nagymennyiségű mézszókat vagy vasat tartalmazó vizek szakszerű használatát semmiképen sem válk a szervezet előnyére, sőt még egyedül a szénsav tartalom is némelykor elegendes, hogy vérdús egyéneknél vértödu ast idézett elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szénsav mennyiség: mindenkor a palack nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a víz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkotórészekből. Ily felette ritkán található, sőt eddigelő unikumnak nevezett savanyu viz a Mattoni fele Giesshübler, mely még gyenge idegzetű és érzekegy egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely — eltekintve alkotórészei erőcsesés összetetele által igazolt gyógytani értéketől — mint elsőrangú udító ital szerepel.

TANÜGY.

Beiratkozások a népiskolákba és kisdödvökba. A városi tanács a következő hirdetményt teszi közzé. Felhívtnak a szülők gyamok s mindazok a kiknek a gondjaik alatt övö köteles, mindennapi és ismétlé köteles gyermekek vannak, hogy azokat a kisdödvökei és népiskolai törvény rendelkezéséhez kepest az iskolai év kezdetén beirassak s azok iskolába járásról gondoskodni kötelességüknek ismerjék, mert különben ellenök a törvény büntető szakasza a legszigorubbán fog alkalmaztatni. Debreczen, 1897. augusztus 21. a városi tanács.

A kecskeméti ev. ref jogakadémián a beiratások szept. 1—8-ig, az alapvizsgálatok szept. 1—15-ig tartanak. Az előadások szept. 10-én kezdődnek. Beíratási díj 10 frt. Felvei tandíj 15 frt. Tapintézetű díj egy hóra 7 forint.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás Sebestyén diák „Vig Órákra” cz kötetére.

Mélyen tisztelt publicum!

Előre is kijelentem, hogy nem a magam verseire hirdetek előfizetést. Akkor, amikor az első (és utolsó) verskötetemet kiadtam, sikerült becsapnom a közönség jóhiszemű részét: előfizettek. Hanem a második kötet versemre már nem igen akadt előfizető, ami azt jelenti, hogy időközben (talán első kötetem hatására) a publicum jóhiszemű része is megokosodott. Hát hadd legyen okos. Azért nem megyek a Tiszának, már csak azért sem, mert nagyon messze van ide.

Hanem van nékem egy jó barátom. Legjobbának mondanám, ha annyi ostoba csinybe nem esalt volna. A neve: Sebestyén diák. Azt mondják, hogy „tehetséges, fiatal” verselő. A „Borszem Jankó” fölvette reudes dolgozó társai díszes körébe. A „Bolond Istók”-ba is verselt mindaddig, míg allandó rovatot nem akartak rá bízni; ekkor megszökött, mert a reudes munkát nem szereti. Czigányvér. Legujabban, amint hallom, a „Debreccen”-be firkál mindenféle ostobaságokat.

Ami engem illet: én az ő verselői talentumáról nem sokat tartok, a „tehetséges, fiatal”-ból csak ez utóbbit írom alá, de ezt is habozva. Verseit, amelyeknek czime:

„VIG ÓRÁKRA”

lesz, nem azért ajánlom, mert jóknak tartom, hanem, mert nem akarom elvenni a kedvét. Azt gondolja szegény magáról, hogy költő. — Tisztelt közönség, ne ronsuk le ennek a jámbornak az almat; fizessünk elő a kötetre. — Amint neszet vettem: Hoffmann és Társa czégnel fog megjelenni a kötet díszes kiállításban; fizve egy forintért, díszkötésben két forintért lesz kapható.

Rossz volt a termés, az igaz. Nem lesz enni való. De sebay lesz vidám olvasni való, ha előfizetünk a Sebestyén diák könyvére. — Legalább mosolyogva halunk éhen.

Előfizetési határidő 1897. okt. 1. Az előfizetések Debreczenbe Hoffmann és Társa könyvnyomdájához küldendők.

Tisztelettel

János Zoltán.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 22-iki száma 20 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „Szent István király ünnepére” Forster Gyulától (képekkel a budavári Mátyás templom Szent István kápolnájából, Székely Bertalan falfestménye után és Szent István király ereklyéről, fényképek és rajzok után. „Bohém világ” Delitől. „Balaton vidéken.” Költemény Lampérth Gézától. „A nagy-appointi nász.” „Egiletlen fa.” Regénytár: „Dardentor Clovis” Verne Gyula új regénye, a francia kiadás eredeti rajzával. „Hires asszonyok: Pompadour asszony” (arczképpel.) „A római magyar történelmi intézet” (képekkel) gróf Vay Péterrel. „A Margit-sziget veszedelme” (képpel) Ábrányiné Katona Klementintől. „A nyergesi honvédelemk leleplezés.” Balló Istvántól. (képpel) Canovas Del Castilio Antal (Canovas és Angiolillo anarkkista arczképpel.) „Fadlil-h-El-Hadad” (arczképpel.) Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjátek, Keptalány. Egyveleg stb. reudes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 forint Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem u. 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Napló”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felvére csak 1 frt 20 kr.

Az 1848—49-iki magyar Szabadságharcz Törénete című nagyszabású illusztrált munkából most jelent meg a 87-ik füzet, mely Gracza György aszibói, boros-jenői, hátszegi, dévai stb. fegyverletételeket mondja el. A füzetben, hogy annál több szöveg férjen, csak egy kép van: „Vécsey sirenökte.” — A legközelebbi füzetben immár a kivégzésekre kerül a sor. E füzetben a Lampel R. (Wodia-

ner F. és Fiai) kiadó czég rendkívül érdekes s eddig még sehol sem jelent meg egykora illusztrációkat szerzett meg.

A csár és az elnök találkozósa.

— Folyt és vége. —

Ily körülmények között jött létre a jenai auers'adi, cylaudi és friedlandi győzelmek után a tilsiti találkozás, melynek megállapodásai a tilsiti békekötésben nyertek szentesítést. 1807 június 35-én történt a két uralkozása egy a Memel folyó közepén kikötött kompon. Napoleont és Sándor czárt is csak egy-egy tabornoka kísérte a reudes-vous helyére, hol csaknem két óráig beszélgettek egymással.

A porosz király nem bocsátott oda a tanácskozáshoz, melytől egész dinasztájának sorsa függött; lóháton a parton állva. paripáját egészen a folvó szélére hajta, úgy állott ott Frigyes Vilmos lehorgaszott fővel, megatázva, szemét a végzetes kompra függesztve. Ezalatt pedig a kompon rögtönzött sátorban Európa sorsát intézték. A békekötés tulajdonképen csak Orosz- és Franciaország egymáshoz való viszonyát és az Európa felett, való uralkodásban való osztozkodás megállapítását jelentette. Poroszországnak is, a békekötés szövege szerint, csak a czárra való tekintetből adta vissza Napoleon Pommerániát, a régi Poroszországot, Braédenburgot és Sziléziát.

A békepontok szerint Orosz és Franciaország egymás közötti lesznek egyrészt a Török, másrészt az Angolországgal való viszály kiegyenlítésében, a békekötés egy titkos paragrafusa szerint pedig Franciaország szabad kezét biztosít Oroszországnak Törökország ellen indítandó habarujával szemben. Ezért viszont Oroszország gondoskodik Európa békejéről, míg Napoleon Spanyolországban harcol.

Erdemes ezt a szerződést részletesen megtekinteni, hiszen Faure Félix is állítotag azért megy Pétervárra, hogy a francia-orosz szövetség módoszatait megállapítsa. — Ki tudja, ennek a szerződésnek nem lesznek e szintén titkos pontjai?

A tilsiti szerződés tételeire az erfurti találkozás rányomta a definitivitás jellegét. S míg az hamarosan, minden ceremónia nélkül alapította meg a két domináló nagyhatalom követendő magatartását, ez fényes ünnepségekkel és fejedelmi staffage-asal mintegy a nagy világ előtt proklamálta a két császár szeladiritását és dualisztikus omnipotenciáját.

Napoleon is, Sándor czár is fényes kísérettel jelentek meg Erfurtban. Napoleon udvarába voltak Berthier, Talleyrand, Champagny Moret és Tolsztoj párisi orosz nagykövet. továbbá az egész Rheinbund, a szász, bajor, württembergi, westfali királyok, a badeni, darmstadti, oldenburgi, mecklenburgi nagyhercegek s Poroszország képviseletében Vilmos herczeg. Mily fényes, ragyogó udvar, különösen hozzá hasonlítva a Faure elnök néhány fekete frakkos és czilinderes bürokrata kíséretéhez! A czári udvar színe-java is emelte a az erfurti napok fényét. Tolsztoj, Rumanczev, Sziperanszki, Caulaincourt pétervári francia nagykövet képeztek a czár suitejét.

Ünnepélyek; bálok, szini előadások, vadászatok közepette a két uralkodó és miniszterek komoly ügyek fölött tanácskoztak. A tárgyalások eredménye a tilsiti béke megújítása volt, amire azért volt szükség, mert Napoleon úgy vette észre, hogy az orosz udvarban a tilsiti tanácskozás után egyes elemek az ellene irányított gyűlöletet terjesztették s a czárt is behalózni igyekeztek. — Ez azonban nem sikerült. Napoleon és Sándor czár a legnagyobb egyetértésben és békességben váltak el egymástól. Napoleon távozasakor a büszke Rumanoffok sarja keblére ölelte a korszikai parvevűt és többször mégeszókolta. Négy év múlva aztán Napoleon elérkezettnek látta az időt, hogy egykori szövetségeseiből ellenséget és legyőzöttet csináljon. — Megindult a „grand armée”. Moszkvába. Hanem a moszkvai

éges éjszakáján a Napoleon csillaga is lealkonyult s Napoleon nem tehetette meg látogatását a pétervári üvegpálotában.

Ma ezt diszítik a Fauere fogadására. De tempora mutantur. — Bár ma is szövetséget ajánl a gall kakas az orosz medvének, ez nem a világhuralom megosztásának módozatairól fog szólni, hanem inkább az önállóság megővését célozza.

TÖRVÉNYSZÉK.

Halva született gyermek

A helybeli kir. trvszéknel a tegnapi nap érdekes vegtárgyalás volt. Elnök: Hoffmann József trvszéki bíró szavazó bírák: B u d a h á z y Zoltán trvszéki bíró és T ó t h Aurel albiró. Jegyző: Lengyel Kálmán. kir. ügyész: Dr. N a g y László. A vádlottat Dr. B a k o n y i Samu védte. Jelen volt még a trvszéki orvos dr. I s o ó János is.

Az eset, mely a vád tárgyát képezte az hogy a mult év július hó 6-ik napján rá szállott a golya a F e k e t e Márton házára. A mint F e k e t e észrevette, hogy a felesége kezd rosszabbul lenni, elment Kovács Andrásné szülésznőhöz és hívta a beteg feleségéhez. Alig hogy a bába megérkezett a F e k e t e é k házához, az anya mindjárt átesett a szülésen, csak hogy egy holt gyermeknek adott életet (?) A gazda addig amíg a szülésznő bent a feleségénél foglalatokodott aggódva töltötte a percekot. Majd a szülés után jött a bába s mondta — nincsen semmi baj, — halva született a gyermek. — Ekkor ott hagyta a szülésznő az asszonyt, jóllehet tudta hogy ez rohamos (idő előtti) szülés volt s az asszony még akkor is vérzett, mikor tőle eltávozott. F e k e t e észrevette a bába távozása után, hogy a felesége mindinkább rosszul érzi magát s elment dr. K a l m á r h o z. — Mire az orvos megérkezett akkorára már a szegény asszony meghalt a vérzés által bealott s z i v h ü d é s következtében. A bizonyítási eljárás F e k e t e kihallgatásával vette kezdetét, a ki a tényálláshoz meg azt tette hozzá, hogy neki a szülésznő azt mondta, hogy ha a vérzés r e g g e l i g tart. a k k o r forduljanak orvoshoz.

Ezt azonban vádlottnő hátafórtán tagadta. Majd a vádlottnő K o v á c s Andrásné halgatott ki, — szerinte — igaz, hogy idő előtti szülés volt, — de ő nem gondolt semmi orvosi segílyt szükségesnek, mert semmi rendelleneséget nem talált Fekete Martonnénál. Dr. B a k o n y i Samu védő kérdésére Fekete előadja hogy bizony az ő felesége terhes állapotban is járt teglát hordani, sőt ezt a szülés előtt egy héttel is megtette, dacára a, hogy a szülés előtt két héttel leesett egy magas állásról. A tanuk kihallgatása után elnök a tárgyalást felfüggesztette.

Szünet után dr. I s o ó János törv. orvos terjesztette elő kiváló szakértelemmel, hogy az ő véleménye szerint terheli gondatlanság K o v á c s n é t mert neki tudnia kellett volna azt hogy rohamos szülésnél több a vérzés mint mas rendes szülésnél, ekkor pedig neki feltétlenül orvoshoz kellett volna utastani Feketeéket. Az orvosi vélemény alajján emelt vádat K o v á c s n é ellen a kir. ügyész a btrvkv. 290. §-ába ütköző s a 291 §-szerint minősülő gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt. Ezután a védelem nevében dr. B a k o n y i Samu szólott aki nem látja vedenczével szemben fenforogni a btrvkv. 290 §-át. Szerinte csak az van igazolva, hogy Feketének elvérése következtében halt meg, — de hogy ennek az oka vádlottnő lett volna, az nem lett bebizonyítva sehol, plane olyan körülmények közt, mikor igazolva van az, hogy Feketének dacára terhes állapotának, dacára annak, hogy egy magas álványról leesett, mégis tovább járt teglát hordani. Ilyen körülmények között igen nehéz kimondani azt, hogy egy foglalkozását 23 éven át kifogástalanul teljesítő szülésznő — mint a milyen vádlottnő is — vétkes lenne a btrvkv. 290. §-ában körülírt emberölés vétségében.

A trvszék ezután visszavonult tanácskozásvégelt és rövid szünet után H o f f m a n n

trvszéki bíró mint a tanács elnöke kihirdette az ítéletet, mely szerint vádlott K o v á c s Andrásné bűnösnek mondták ki a btrvkv. 290-ik §-ában körülírt emberölés vétségében s ezért 3 h ó n a p i f o g h á z r a, továbbá 100 forint pénzbüntetésre s szülésznői gyakorlatának 1 é v r e való felfüggesztésére ítéltetett.

Sertésvásár.

aug. 22
Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz dáronkint 320 kilogrammon feüli sulyban) 00—56 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm sulyban) 55—56 krajczárig könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 54—55 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi aug. 19-ik napján volt készlet 30.177 darab, 1897 aug. hónap 20-ik felhajtattott 426 drb, 1897 aug. hónap 20-ik napján elszállitatott 325 drb 1897 aug. hónap 21-ik napjára marad készletben 30.251 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata éléok.

Budapesti gabonatózsde.

aug. 22
A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.0—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.25—13.35
»	76	12.85—12.95	80	—
»	77	13.00—13.05	81	13.30—13.35
Pestvidéki ó	78	12.40—13.15	82	13.20—13.30
»	79	13.10—13.25	—	—
»	79	13.20—12.20	80	—
Fehérmegyei ó	76	12.80—12.90	81	—
»	78	12.05—13.00	82	13.25—13.30
»	79	13.05—13.10	—	13.25—13.30
Bácskai ó	76	13.15—13.20	80	—
»	77	12.85—12.95	81	13.30—13.35
»	78	13.00—13.05	82	0.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	81	—

	Mm. hekt. ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű új	70—72	8.90 8.65
» másodrendű »	—	8.80 8.55
Árpa takarmánynak »	60—62	6.50 6.50
» égetni való »	62—64	7.20 7.80
» serfőzdei »	64—66	8.— 8.10
Zab »	39—41	6.30 6.40
Tengeri bánsági új	—	4.95 —
» más nemű »	—	4.35 4.85
Repce bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

A prágai ghetto ból.

— Kohn S. zsidó történetei. —
Fordította: ifj. M o r i c z P a l.
Egyedül jogosított magyar fordítás
Dávid Leb Magdeburger.
— Elbeszélés az elmúlt század utolsó negyedéből. —
3. 55.

A kérdés láthatólag megzavarta Magdeburger, ki tenyerével a czombját kezdte ütögetni, majd szipakolni kezdett, aztán a szemüvegét törülgette, mintha így könnyebben áteshetett volna a kritikus szituacion. végül szüzs szeméremmel elpirulva susogta:
— Meisze beheme! mondá ő — nálunk izraelitáknál vagy ökröt, vagy valami számú félélt szólitnak így, de hiszen csak tréfált velem, mi? Vagy nem hiszi? Hisz nem ostobaság, sőt inkább nagy okosság volt az tőlem!
— Minden bizonynyal, igyekezett a grófné megnyugtadni az elbusult embert, de aztán hirtelen oly nevető inger vett rajta erőt, hogy hangos kacagásra fakadt. Vidámság és kaczagás pedig tudvalevőleg ragadósak s így a komorna nem bírta türtőztetni tovább magát. Magdeburger eleinte egész megzavarodott és

csodálkozva nézte őket, de aztán az általános hangulat rajta is erőt vett s a két kaczagónői hang csengésével összeolvadt a Magdeburger mély, erős sörizü hangja. Ilyen jelenet még soha sem volt ebben a teremben! Legelőbb mégis a grófné tért magához. Komolyan s oly felsőszéltjes hangon mondván, hogy Magdeburger önkénytelenül felemelkedett:

— Magdeburger becsületes, az én házamnál is megkapja a szállitmányozásait.
Magdeburger boldogan hajlongott.
— És, tudakolta a grófné, mondja, a fáradozásáért mit kíván?
— Hm! mondta Magdeburger elgondolkozva, úgy hiszem, úgy legyünk mind a ketten egészségesek, hogy jó üzletet csinált, egy-két forintra tehát nem tekint?
— Eltalálta. Csak méltányosan követeljen, ne a tulságig! Megértette?

— Számoljuk hát! szólott Magdeburger, e számításnál az ujjait is segítségül véve, minek következtében megint hosszú időt fecseirelt el. Tegnapi Kubiteska urékhoz szaladtam át, aztán ismét kegyelmességéhez és eltöltöttem a mai egész napot is, úgy hiszem, tíz forint nem lesz sok. Nem ép kevés, de nem is sok — az igazán, fáradozási díj. Hanem mi lesz azzal a négy forinttal, a mit a rendőréknek adtam? Én és nőm úgy legyünk egészségesek és boldogok, hogy mindegyiknek adtam egy ezüst forintot. Bizony a káplárnak is, meg is kérdezheti tőle, ha összejönnek. Nem mondom, hogy ép el nem kerülhettem volna, mert főképen az én megnyugtatómra szolgáltok, azért tehát kedves, szép kegyelmes asszonyom, hogy nagyon egyikönk se károsodjék, ön fizet nekem tíz forintot, a rendőréknek kiadott pénzt megfelezzük. — Egyikönkre-e egyikönkre jut két forint. Na, ez szolid ajánlat?

— Vraiment, ez az, kiáltotta a grófné, egész meglepetve, alig hitt a hallásának. Ez az ember, akár harmincezer forintot is nagyon könnyen, veszély nélkül elzsebelhetett volna hogy oly esekély követeléssel lép fel. Nem, Nem! tiltakozott a grófné, ebbe nem egyezhetem bele, nem! Semmi feltétel alatt!

Magdeburger azt hitte, hogy a főri hölgy a követelését sokalja, azért mivel igen hiu ember volt s szívesen tullicizálta a grófét, kicsinylőleg vállalt felrántva, mondta:

— Én nem szeretem a sok szóbeszédet, a melyik üzlethez sok szó szükséges, ritkán van azon áldás. A felett a két forint felett tehát nem osztozom kegyeddél, — sokkal többre becsülöm, csak adja azt a tíz forintot, négyet adtam belőle a rendőréknek, marad nekem hat forint, azt megérdemeltem!
Folyt. köv.

Nyit-tér.

Foulárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai s. a. t. a legujabb mintázzal és színekben u. m. fekete fehér és színes **Henneberg selymet** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, kocz-kázott, mintázott damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt árukat **postabér és vámentesen a házhoz szállitva**, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben**. Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2.

Gyomorbajosok figyelmébe.

A t. közönség szives figyelmébe ajánlom a Schochner-féle hírneves

Graham-kenyeret

mely válam folyton frissen kapható.

Egy kenyér ára 20 kr.

Sőrcsarnokomat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlva,

vagyok tisztelettel

Breuer M. Károly

vendéglős.
(Vilmos sőrcsarnok.)

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Irodai papirok

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilóg.	Nagyság	100 1000	
		kr.	ft.
7. 10	Finom simított fogalmazó papír, közepérős	34+42	24 2.20
7. 12	Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29 2.70
E. gs. 10	Finom kék simított fogalmazó papír, közepérős	34+42	30 2.65
E. gs. 12	Finom kék simított fogalmazó papír, erős	34+42	34 3.20
9. 10	Finom simított fehér irodai papír, közepérős	34+42	40 3.90
9. 12	Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	50 4.80
9. 14	Finom simított fehér irodai papír, igen erős	34+42	60 5.80
9. 16	Finom simított fehér irodai papír, vastag	34+42	75 7.—
9. 16	Legfinomabb fehér minster-papír	34+42	1.— 9.—

stb., stb., stb.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegyüszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota)

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyem**ben pontosan **méréselt árak** mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furógépek, villanygépeket, mülábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedüli varrógép- és kerékpár-műszerész javítóműhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utca 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művelési kékézésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára)

Zongora, ének, orgona, zeneelmélet, kamarazene
(Eselleg hegedű és gordonka is.)

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igazgató zeneművész.

P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Árpád tanár, Stroke B. főkántor-tanár.

Felügyelő: Szotyori Nagy Károlyné Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Tanfolyamok: Előkészítő osztály: (Zenei dedó 7—8 éves gyermekek számára.)

Alsó osztály: (Kezdők számára) Két évfolyam.

Középső osztály: (Haladók számára) Három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a növendékek és külön *ur-hölgyek* számára.

Egyes osztályokba a növendékek *korlátozott* számban vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesíttetnek gyermekeikről.

Beiratási díj, tandíj és egyébekről bővebben a tájékoztató szolgál.

Beiratások Aug. 25-én kezdődnek d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

Az iskolai év szeptember 4-én nyitódik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szivesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. Augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly,
igazgató.

Telefon 230. sz.

Teleki-utca 2175. sz.